

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci

žalobců: a) R. B.
b) P. B.

oba zastoupeni advokátem Dušanem Mičicou
sídlem 28. října 1001/3, 110 00 Praha 1,

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**
sídlem Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice
zastoupený advokátkou Janou Zwyrtek Hamplovou
sídlem Olomoucká 427/31, 602 00 Mohelnice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2.5.2016, č.j. KrÚ 33110/2016/OŠK OKPP,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 2. 5. 2016, č. j. KrÚ – 33110/2016/OŠK OKPP, sp. zn. SpKrÚ – 2758/2016/OŠK OKPP, se ruší a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku nahradit žalobcům a) a b) k rukám jejich zástupce Dušana Mičici, advokáta, náklady řízení ve výši 39 823 Kč.
- III. Soud přiznává Českému vysokému učení technickému v Praze, Fakultě stavební, IČO: 68407700, Thákurova 7, 166 29 Praha 6 – Dejvice, znalci z oboru stavebnictví, odměnu a náhradu výdajů za zpracování znaleckého posudku ze dne 31. 8. 2017, č. 288-17, ve výši 52 175 Kč. Odměna a náhrada výdajů za zpracování znaleckého posudku bude po odečtení již vyplacené zálohy ve výši 30 000 Kč poukázána z účtu Krajského soudu v Hradci Králové po právní moci tohoto usnesení na účet znalce.
- IV. Žalobci a) se vrací záloha na náklady důkazu znaleckým posudkem ve výši 25 000 Kč, složená na základě usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 29. 5. 2017, č. j. 50 A 4/2016 – 111, na účet soudu. Záloha bude vrácena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové po právní moci tohoto usnesení na účet žalobce a).
- V. Žalobci b) se vrací záloha na náklady důkazu znaleckým posudkem ve výši 25 000 Kč, složená na základě usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 29. 5. 2017, č. j. 50 A 4/2016 – 111, na účet soudu. Záloha bude vrácena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové po právní moci tohoto usnesení na účet žalobce b).

Odůvodnění:

I.

Žalobou napadené rozhodnutí a řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo

1. Rozhodnutím Městského úřadu Žamberk ze dne 11. 12. 2015, č. j. MUZBK-14410/2015/REUP-22, ve spojení s rozhodnutím Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 2. 5. 2016, č. j. KrÚ – 33110/2016/OŠK OKPP, byli žalobci uznáni vinnými přestupky dle § 39 odst. 1 písm. g) zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (dále též „památkový zákon“) a § 178 odst. 2 písm. f) zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (dále též „stavební zákon“). Skutkové podstaty uvedených přestupků měli žalobci jakožto vlastníci (společné jmění manželů) domu čp. X na Masarykově náměstí v Žamberku, který se nachází v městské památkové zóně (viz <http://monumnet.npu.cz/pamfond/list.php?IdReg=124742>), naplnit tím, že a) ve dnech 16. 5. 2015 a 17. 5. 2015 bez závazného stanoviska ve smyslu § 14 odst. 2 památkového zákona a bez stavebního povolení (tedy v rozporu s § 108 stavebního zákona) nechali provést korporací T., s. r. o., kompletní výměnu střešní konstrukce (výměnu krovu) a

v zadní části domu čp. X nechali osadit vikýř, čímž mělo dojít „*k poškození hodnot a střešní krajiny městské památkové zóny*“. Za výše uvedené přestupky byla v souladu s § 11 odst. 1 písm. b), § 12 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též „*přestupkový zákon*“), ve spojení s § 39 odst. 1 památkového zákona žalobci a) uložena pokuta ve výši 120.000, Kč a žalobci b) pokuta ve výši 60.000,-- Kč. Současně byla každému z žalobců v souladu s § 79 odst. 1 přestupkového zákona a s § 1 odst. 1 vyhlášky č. 231/1996 Sb. uložena povinnost nahradit náklady řízení o přestupku ve výši 1.000 Kč. Při stanovení výše pokuty (která byla v souladu s § 12 odst. 2 přestupkového zákona ukládána podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji postižitelný) správní orgány v souladu s § 36 památkového zákona přihlédly k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu způsobené škody. Konstatovaly (viz zejména stranu 8 dole a stranu 14 odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně), že „*provedený vikýř představuje nevhodný a bezprecedentní zásah do střešní krajiny městské památkové zóny Žamberk, který trvale poškozuje chráněné území v různých dálkových i blízkých pohledech*“, přičemž „*provedené práce, zejména vikýř ve dvorní části domu, výrazně poškodily vzhled stavby, a tím narušily i její širší urbanistické vazby v rámci chráněného prostoru městské památkové zóny Žamberk a významné kulturně historické a urbanisticko-architektonické hodnoty v historickém jádru města Žamberk, dále došlo k poškození vzhledu a vnímání střešní krajiny městské památkové zóny Žamberk*“. Současně správní orgány přihlédly k tomu, že veškeré stavební práce organizoval žalobce a), který navíc podniká dle živnostenského zákona v odvětví „*inženýrské činnosti a související technické poradenství*“, a proto je osobou znalou stavebního práva. Žalobce b) takto aktivně nevystupoval (v domě však bydlí a o všech stavebních úpravách byl informován), a proto mu byla uložena pokuta o polovinu nižší než žalobci a). Vzhledem k „*závažnosti protiprávního jednání, významu památkové zóny a rozsahu způsobené škody*“ (strana 3 odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí) „*byla výše pokuty stanovena jako odstrašující*“, a to i „*s ohledem na to, aby jednání obviněných nemohlo být pro jiné osoby vodítkem, jak ekonomicky výhodným způsobem narušit veřejný zájem památkové péče*“ (strana 15 odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně).

II.

Žaloba a vyjádření žalovaného

- Proti rozhodnutí žalovaného (které tvoří společně s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně jeden celek) podali žalobci žalobu, v níž připustili, že naplnili znaky skutkových podstat přestupků dle § 39 odst. 1 písm. g) památkového zákona a § 178 odst. 2 písm. f) stavebního zákona, byť měli výhrady vůči popisu skutků ve výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Vzdor tomu, že žalobci nejednali jako spolupachatelé, byla skutková věta v případě žalobce a) i b) stejná. Dle žalobců správní orgány měly „*rozlišit úmyslné jednání*“ žalobce a) [který činil rozhodnutí v průběhu prováděných oprav, jednal s dodavatelem stavby a se správními orgány] a „*nejednání*“ žalobce b). Žalobci naopak zásadně nesouhlasili se závěrem správních orgánů, že svým jednáním citelně zasáhli do zájmů chráněných dotčenými zákony (zejména pak zákonem památkovým, podle něhož byla sankce ukládána). Ačkoliv žalovaný uzavřel, že v důsledku nepovolených stavebních úprav došlo „*k poškození prostorové a hmotové skladby objektu v prostoru, který dotváří charakter městské památkové zóny*“, a „*k vážnému zásahu do historického prostředí, estetických a kulturních hodnot městské památkové zóny Žamberk*“, zmíněné hodnoty řádně nepopsal a neuvedl, jak konkrétně do nich bylo výměnou krovu a vybudováním vikýře zásadně zasaženo. Z výše uvedených důvodů považují žalobci úvahy žalovaného shora

popsané za nepřezkoumatelné. Dle jejich názoru byla rekonstrukce domu čp. X naopak mimořádně zdařilá, což doložili odborným vyjádřením Ing. arch. I. K. a poděkováním starosty města Žamberk, a proto hodnotí pokutu ve výši 120.000,- Kč, resp. 60.000,- Kč jako nepřiměřenou. Ze všech výše uvedených důvodů žalobci navrhli, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, event. přistoupil k moderaci uložených sankcí.

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech obsažených v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, které je dle jeho názoru věcně správné a zákonné. K námitkám žalobců uvedl, že prvoinstanční správní orgán dostatečně „rozlišil protiprávní jednání žalobců stanovením rozdílné výše sankce“. Své závěry ohledně zásahů do hodnot chráněných památkovým zákonem považuje žalovaný za řádně odůvodněné, naopak závěry Ing. arch. K. hodnotí jako nesprávné. Taktéž výše uložené sankce byla řádně odůvodněna. Žalovaný odkázal zejména na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, v němž je popsána závažnost protiprávního jednání žalobců, „rozsah zásahů do městské památkové zóny a rozsah způsobené škody“. Dle žalovaného došlo „nepovolenou stavební úpravou k vážnému zásahu do historického prostředí, estetických a kulturních hodnot městské památkové zóny Žamberk“. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

III.

Posouzení věci soudem

4. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“) žalobou napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. V daném případě není mezi účastníky sporné, že žalobci mají ve společném jmění manželů dům čp. X na Masarykově náměstí v Žamberku (v městské památkové zóně) a jsou v souladu s § 713 odst. 3 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, z právních jednání týkajících se společného jmění nebo jeho součástí manželé zavázáni a oprávněni společně a nerozdílně. Není též sporu o tom, že žalobci ve dnech 16. 5. 2015 a 17. 5. 2015 bez závazného stanoviska ve smyslu § 14 odst. 2 památkového zákona a bez stavebního povolení, tedy v rozporu s § 108 stavebního zákona, nechali provést korporací T., s. r. o., kompletní výměnu střešní konstrukce (výměnu krovu) a v zadní části domu čp. X nechali osadit vikýř. Stavební práce „zařizoval“ žalobce a) a žalobce b), který v domě bydlí, byl o všem informován a z právního jednání týkajícího se společné věci byla a je zavázán společně a nerozdílně s žalobcem. Za těchto okolností správní orgány správně dovozovaly, že žalobci naplnili svým jednáním znaky skutkových podstat přestupků dle § 39 odst. 1 písm. g) památkového zákona (tohoto přestupku se dopustí fyzická osoba, která provádí stavbu, změnu stavby, terénní úpravy, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravu dřevin nebo udržovací práce na nemovitosti, která není kulturní podmínkou, ale je v památkové rezervaci, v památkové zóně, v ochranném pásmu nemovitě kulturní památky, nemovitě národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny bez závazného stanoviska obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 14 odst. 2 nebo nedodržuje podmínky uvedené v tomto závazném stanovisku, nejde-li o případ vyloučení povinnosti tohoto vlastníka /správce, uživatele/ vyžádat si závazné stanovisko) a dle § 178 odst. 2 písm. f) stavebního zákona (tohoto přestupku se dopustí ten, kdo v rozporu s § 108 stavebního zákona provede stavbu nebo

její změnu bez stavebního povolení nebo veřejnoprávní smlouvy anebo oznámeného certifikátu autorizovaného inspektora v chráněném území nebo v ochranném pásmu anebo na nezastavitelném pozemku nebo v nezastavěném území), přičemž šlo (jak správní orgány správně vyhodnotily) o souběžné (paralelní) pachatelství a nikoliv o spolupachatelství (k těmto pojmům srov. – mutatis mutandis – usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1468/2014). Jelikož přestupkový zákon ve svém ustanovení § 77 do nabytí účinnosti zákona č. 204/2015 Sb., tj. do 30. 9. 2015, neuváděl formu zavinění jako obligatorní náležitost výroku rozhodnutí o přestupku (přičemž v projednávané věci byly správní orgány povinny postupovat podle přestupkového zákona ve znění platném a účinném do 30. 9. 2015 /viz přechodná ustanovení části první zák. č. 204/2015 Sb./), nelze jim též vytýkat (jak to činí žalobci), že tento údaj ve výroku rozhodnutí o přestupku dle § 39 odst. 1 písm. g) památkového zákona absentuje. Ostatně dle § 3 zákona o přestupcích platí obecné pravidlo, že k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti. Proto při posuzování odpovědnosti (viny) nezáleží na tom, zda je protiprávní jednání páčeno z vědomé či nevědomé nedbalosti, nebo v přímém či nepřímém úmyslu. Naproti tomu se míra a forma zavinění může přímo promítnout do druhu sankce či její výměry (§ 12 odst. 1 zákona o přestupcích). Pokud byl přestupek spáchán v přímém úmyslu, bude to zpravidla při rozhodování o sankci přitěžující okolností, naproti tomu zavinění přestupku v nevědomé nedbalosti může být okolností polehčující (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2017, č. j. 10 As 318/2016 – 46). Ačkoliv žalovaný ve vyjádření k žalobě v reakci na námitku žalobců uvedl, že formu zavinění správní orgány zohlednily při ukládání sankce, není tomu tak, neboť se konkrétní formou zavinění (úmysl přímý/nepřímý, nedbalost vědomá/nevědomá) ani u jednoho z žalobců výslovně v odůvodnění svých rozhodnutí nezabývaly. V tomto ohledu jsou tedy jejich úvahy neúplné, a tudíž nesprávné. Na tomto místě je třeba připomenout, že zavinění je vnitřním (subjektivním) psychickým postojem pachatele přestupku k protiprávnímu jednání a k jeho následku (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2007, č. j. 4 As 40/2007-53, č. 1529/2008 Sb. NSS). Druh zavinění pachatele se určuje za pomoci tzv. složky vědomostní (zda a jak pachatel ví) a složky vůle (zda a jak pachatel chce). Zatím co složka vědomostní musí být přítomna jak u úmyslného, tak u nedbalostního zavinění, složka vůle pachatele je vyhrazena jen pro zavinění úmyslné. Nedbalost může být vědomá nebo nevědomá a úmysl může být přímý nebo nepřímý (§ 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích). V případě úmyslného zavinění správní orgán musí prokázat, že obviněný svým jednáním chtěl porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem nebo věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn. Obecně lze vědomost obviněného o možnosti způsobení následku dovést z jeho postavení vlastníka nemovitosti v městské památkové zóně a z požadavku znalosti příslušné právní úpravy, která stanoví povinnosti a sankce za jejich porušování (srov. – mutatis mutandis – rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 15/2007 – 149, rozsudek téhož soudu ze dne 28. 8. 2015, č. j. 2 As 43/2015 – 51). Ačkoliv správní orgán prvního stupně v případě jednání naplňujícího objektivní stránku přestupku dle § 178 odst. 2 písm. f) stavebního zákona ve výrokové části svého rozhodnutí (popis jednání pod bodem 2.) uvedl, že se „v tomto případě nejedná o zavinění z nedbalosti, ale o úmyslné zavinění“ (z čehož lze dovést, že v prvně zmíněném případě se o úmyslné jednání nejednalo), nikde v odůvodnění rozhodnutí tento svůj závěr (ve vztahu ke každému z žalobců zvlášť) neodůvodnil. Již vůbec pak správní orgány nevysvětlily, proč jednání naplňující objektivní stránku přestupku dle § 39 odst. 1 písm. g) památkového zákona

(popis jednání pod bodem 1.) naopak posoudily (jak lze dovodit z formulace výše citované) jako nedbalostní, byť na straně 6, 8 a 11 odůvodnění správní orgán prvního stupně akcentoval, že žalobci byli v závazném stanovisku ze dne 11. 9. 2014 upozorněni na povinnost vyžádat si v případě opravy krovu závazné stanovisko. Pokud žalobci výměnu krovu vzdor tomuto srozumitelnému poučení provedli bez závazného stanoviska, těžko lze obhájit závěr, že jednali pouze nedbale.

6. Neobstojí ani žalobci zpochybňovaný závěr žalovaného (z něhož pak správní orgány vycházely při určování výše pokuty), že stavebními úpravami došlo „*k poškození prostorové a hmotové skladby objektu v prostoru, který dotváří charakter městské památkové zóny*“, a „*k vážnému zásahu do historického prostředí, estetických a kulturních hodnot městské památkové zóny Žamberk*“. Jak plyne z posudku (viz listy číslo 138 až 151 soudního spisu), který byl vyhotoven soudem ustanoveným znalcem (znalec byl ustanoven na návrh žalobců se souhlasem žalovaného a proti závěrům znalce nikdo z účastníků nevznnesl žádné konkrétní podstatné výhrady /nebylo tedy nezbytné znalce vyslýchat – k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 22 Cdo 4452/2010),¹ architektonická kvalita městské památkové zóny Žamberk je velmi nevyrovnaná, od vysloveně rušivých staveb, po dobově i tvarově rozdílnou hmotu a střešní krajinu, včetně různorodých nástaveb a vikýřů. Jen s eufemistickou nadsázkou by se dle znaleckého ústavu dalo říci, že tato rozmanitost je další hodnotou městské památkové zóny Žamberk, a to snad pouze jako doklad poněkud chaotického stavebně-historického vývoje města ve 20. století. Množství staveb v hranicích městské památkové zóny (převažující většina) bylo částečně či podstatně znehodnoceno utilitárními stavebními úpravami v průběhu 20. století. Kulturně-historická (památková) hodnota domu č. p. X je z hlediska dochovaných architektonických a umělecko-řemeslných prvků malá. Tato hodnota v rámci městské památkové zóny Žamberk spočívá v jeho dochovaném hmotovém řešení, odpovídajícím objemu z doby jeho výstavby (1889-1890), a to především s ohledem na kompoziční vazby v prostoru Masarykova náměstí. Podle názoru znaleckého ústavu nebyly provedenými stavebními úpravami (výměna krovu a provedení pultového střešního vikýře na straně směrem do zahrady) negativně ovlivněny (zasazeny) kulturně-historické (památkové) hodnoty městské památkové zóny Žamberk ani domu čp. X jako součásti městské památkové zóny Žamberk (a to vůbec, nebo jen zanedbatelným způsobem). Pokud jde o krov, připomněl znalecký ústav, že ochraně na území památkových zón podléhá vnější (exteriérová) architektura a vzhled těch objektů, které nejsou zapsány kulturními památkami, případně veřejné interiéry těchto staveb, rozhodně není možno vyžadovat ochranu soukromých interiérů nebo utilitárních i jiných vnitřních konstrukcí (v tomto případě krovu) u staveb, které nejsou kulturními památkami (proto nelze tvrdit, jak to činí správní orgán prvního stupně ve skutkové větě výroku svého rozhodnutí, že výměnou krovu „došlo k poškození hodnot a střešní krajiny městské památkové zóny“). Toto konstatování ovšem nemá vliv na to, že výměna krovu je zásahem do nosné konstrukce

¹ Ostatně u znaleckého ústavu (zejména pak u tak renomovaného, jakým je znalecký ústav podávající posudek v tomto řízení) se a priori předpokládá jeho mimořádně kvalitní odborná úroveň, skýtající záruky vysoké věrohodnosti posudku. Ta je garantována zejména přísnými požadavky kladenými na personál a vybavení. Jde navíc o kolektivní instituci, posudek zpracovává znalecká komise, před podáním posudku probíhá mezi jeho zpracovateli odborná diskuse atd. Všechny tyto kontrolní mechanismy eliminují možnost nesprávných závěrů na minimum. Obecný a argumentačně nepodložený nesouhlas žalovaného se závěry znaleckého ústavu pochybnosti o správnosti písemného znaleckého posudku proto vyvolat nemůže.

budovy a vyžaduje stavební povolení vč. podmiňujících závazných stanovisek. Jde-li o nově provedený vikýř, znalecký ústav zdůraznil, že je umístěn na méně exponované, zahradní (dvorní) straně střechy, nenarušuje zásadním způsobem objem domu čp. X, nenarušuje ani jiným podstatným způsobem charakter a kompozici městské památkové zóny Žamberk v dálkových pohledech, především od kostela sv. Václava.

7. Vzhledem k tomu, že správní orgány vycházely při určování výše pokuty (která byla jinak správně podle § 12 odst. 2 přestupkového zákona ukládána podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprůšnější postizitelný) z chybných premis (správní orgány vycházely z toho, že „nepovolenou stavební úpravou k vážnému zásahu do historického prostředí, estetických a kulturních hodnot městské památkové zóny Žamberk“, dle znaleckého ústavu však nebyly provedenými stavebními úpravami negativně ovlivněny /zasazeny/ kulturně-historické /památkové/ hodnoty městské památkové zóny Žamberk ani domu čp. X), soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. K pouhé moderaci uložených sankcí soud nepřistoupil, neboť správní orgány si dosud neujasnily ani formu zavinění žalobců, přičemž není přípustné, aby soud jako první odpovídal na otázky, na které měl v průběhu správního řízení odpovědět správní orgán. Taktéž není úkolem správních soudů za žalovaného vytvářet správní praxi v tak specializované oblasti, jakou památková péče nepochybně je, zvláště když je z listin založených v soudním spise (např. list číslo 116 soudního spisu) zřejmé, že tato praxe (pokud jde výši sankcí ukládaných za protiprávní jednání určitého typu) dosud není ustálena. Ostatně i Evropský soud pro lidská práva zdůrazňuje, že musí být respektována rozhodnutí správních orgánů přijímaná ve specializovaných oblastech práva (srov. např. Bryan proti Spojenému království, č. 19178/91, rozsudek ze dne 22. 11. 1995, § 47).
8. V dalším řízení tedy žalovaný znovu zhodnotí všechny skutečnosti významné pro určení výměry pokuty [závažnost přestupku, působ jeho spáchání, následky, míra /forma/ zavinění, pohnutka, osoba pachatele, jakož i to, že jednáním žalobců byla naplněna skutková podstata více přestupků (tato skutečnost obvykle zvyšuje závažnost sankcionovaného protiprávního jednání a projevuje se zpravidla přísnější sankcí - srov. - mutatis mutandis - rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 12. 1995, č. j. 6 A 216/93 - 34, publ. pod č. 182/1998 v časopisu Soudní judikatura ve věcech správních)], přihlédne k závěrům znaleckého ústavu stručně shrnutým výše [ostatně dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu musí správní orgány „při své činnosti vždy vycházet z nejnovějších odborně relevantních trendů a přitom musí stále zkoumat, zda je jejich dosavadní praxe v souladu s aktuálním stavem vědeckého poznání v daném oboru, a pokud nikoli, jsou povinny ji novým vědeckým poznatkům přizpůsobit“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 7 As 43/2009 - 52 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2012, č. j. 8 As 12/2010 - 113)] a ve věci znovu rozhodne.

IV.

Závěr a náklady řízení

9. Jelikož žaloba byla důvodná, soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (výrok I; § 78 odst. 1 s. ř. s.).
10. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. a úspěšným žalobcům přiznal proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před krajským soudem (výrok II) tvořených
 - odměnou advokáta za 5 úkonů právní služby při zastupování dvou osob (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, písemné podání ve věci samé ze dne 6. 6. 2017, 2 x

účast na jednání před soudem) dle § 7 bodu 5. ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 24.800,-- Kč [(10 x 2480)],

- paušální náhradou hotových výdajů advokáta za 5 úkonů právní služby po 300,-- Kč ve výši 1.500,-- Kč (§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb./),
- daní z přidané hodnoty (21 %) ve výši 5.523,-- Kč, neboť advokát žalobců je plátcem této daně (§§ 57 odst. 2 s. ř. s.),
- zaplacenými soudními poplatky ve výši 8.000,-- Kč [2 x poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě /2 x 1.000,-- Kč/, 2 x poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu /2 x 3.000,-- Kč/].

Celkem 39.823,--Kč.

11. Platební místo bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta k splnění povinnosti uložené výrokem II pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s 64 s. ř. s.
12. Jelikož soud ve věci ustanovil znalecký ústav a znalecký ústav splnil znalecký úkol řádně a včas, vzniklo mu právo na odměnu za znalecký posudek a na náhradu nákladů, které účelně vynaložil v souvislosti se znaleckým posudkem (§ 58 odst. 2 s. ř. s., 23 odst. 1 zák. č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, dále též „zák. č. 36/1967 Sb.“). Vzhledem k tomu, že soud dospěl k závěru, že znaleckým ústavem vyúčtovaná odměna odpovídá povaze a rozsahu úkonu a odborné kvalifikaci potřebné k vypracování znaleckého posudku, přiznal (§ 19 odst. 1 zák. č. 36/1967 Sb., § 25 vyhl. č. 37/1967 Sb.) znaleckému ústavu odměnu (§ 23 odst. 1 zák. č. 36/1967 Sb., § 15a vyhl. č. 37/1967 Sb.) za znalecký posudek podle sazeb odměn za znalecké posudky (§ 16 vyhl. č. 37/1967 Sb.) v uplatněné výši 52.175,-- Kč (výrok III). Odměna a náhrada výdajů za zpracování znaleckého posudku bude po odečtení již vyplacené zálohy ve výši 30.000,-- Kč (listy číslo 120 až 126 soudního spisu) poukázána z účtu Krajského soudu v Hradci Králové po právní moci tohoto usnesení na účet znaleckého ústavu. Na tomto místě soud pro úplnost dodává, že rozhodnutí o znalečném není rozhodnutím ve věci samé a samo o sobě se ani netýká účastníků řízení, nýbrž představuje dílčí rozhodnutí soudu o nákladech řízení specificky ve vztahu ke znalci (§ 58 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost proti takovému rozhodnutí není dle § 104 odst. 2 s. ř. s. přípustná, a to bez ohledu na věcnou správnost rozhodnutí.
13. Dále soud připomíná, že dle § 60 odst. 4 s. ř. s. má stát proti neúspěšnému účastníkovi (v daném případě nebyl úspěšný žalovaný) právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků. K náhradě nákladů státu tedy je zásadně povinen neúspěšný účastník řízení. Předpokladem pro to, aby mohly být tyto náklady státu nahrazeny, je ovšem skutečnost, že neúspěšný účastník řízení není osvobozen od soudních poplatků (§ 11 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, § 1 vyhlášky č. 72/1993 Sb., o osvobození na úseku soudních poplatků, a § 36 odst. 3 s. ř. s.). Neúspěšný žalovaný správní orgán však osvobozen od soudních poplatků je (srov. § 11 odst. 2 písm. b/ zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, a stanovisko občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 4. 7. 1996, Cpjn 68/95 a Opjn 1/95, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 49, sešit 8, ročník 1996, jakož i stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. 11. 2010, Cpjn 204/2010, či rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2014, č. j. 8 Ans 4/2013 - 44), a proto mu nebylo možno uložit povinnost k náhradě nákladů státu (na rozdíl od občanského soudního řízení /k tomu srov. odlišné znění § 148 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb. a usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 12. 2. 2003, sp. zn. 35 Co 40/2003, publikované pod R 73/2004/).

14. Současně soud úspěšným žalobcům vrátil složenou zálohu na náklady důkazu znaleckým posudkem. Ačkoliv náklad důkazu zaplacený zálohou (tzv. spotřebovaná záloha) tím účastníkem, který v řízení uspěl, tvoří jeho náklad, na jehož náhradu má právo dle § 60 odst. 1 s. ř. s. proti tomu, kdo neuspěl, nelze přehlížet, že se jednalo o zálohu na znalečné placené státem, přičemž povinnost k úhradě nákladů placených státem nelze z důvodů výše uvedených ex lege osvobozenému žalovanému uložit, a to ani nepřímou (uložením povinnosti nahradit žalobcům náklady tvořené zaplacenou zálohou na znalecký důkaz). Současně ale není ani přípustné, aby úspěšní žalobci hradili (byť jen z části) náklady placené státem. Soud proto rozhodl, že se žalobcům (nadto dosud nespotebovaná) záloha na náklady důkazu znaleckým posudkem vrací (výroky IV a V).

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 19. ledna 2018

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje

